

[Gert Petersen]

Jeg har en overraskende oplysning: jeg er enig med udenrigsministeren på et bestemt punkt, nemlig at man ikke skal røre ved ikke-spredningstraktaten, det er ikke vejen til dansk atomvåbenfrihed. Ikke-spredningstraktaten er en succes, det er rigtigt, men den er også et meget skrøbeligt bygningsværk, som vil komme under ild fra flere sider på det næste opfølgingsmøde, og jeg synes ikke, man skal bidrage med ny ammunition til den ild, traktaten vil komme under.

Jeg opfatter egentlig de tanker, hr. Lasse Budtz fremførte om ikke-spredningstraktaten, på linje med det, der blev sagt om indgåelse af helt nye traktater af international karakter osv. som vejen til dansk atomvåbenfrihed, som rent ud sagt en udflugt. Jeg kan bedre forstå det, hvis man vil holde sig alene til spørgsmålet om Norden som atomvåbenfri zone, men det begynder også at blive tvivlsomt, når denne zone igen skal gøres afhængig af den store europæiske sammenhæng.

At man peger på muligheder, som består i enten oprettelse af helt nye internationale traktater eller ændring af eksisterende traktater, kan jeg kun opfatte som et forsøg på at søge ind i nogle blindgyder, som man ikke kan komme ud af, og så bliver spørgsmålet om at arbejde aktivt for, at Danmark ikke skal have atomvåben, hverken i freds-, krise- eller krigstid, utrolig akademisk. Det lader sig ikke realisere på den måde.

Der var én ting, der slog mig i den diskussion, vi lige har hørt mellem udenrigsministeren og hr. Lasse Budtz. Jeg vil slet ikke gå ind i spørgsmålet om Sovjetunionen og i, hvem der har oplevet hvad dér, og i, hvordan man oplever russere hist og pist, men alene holde mig til det med de ensidige skridt.

Udenrigsministeren er helt åbenbart fanatisk modstander af, at Danmark skal tage ensidige skridt. Omvendt er vi nogle, som mener, at mange af de ulykker, verden slås med i dag, skyldes, at små stater som Danmark har taget for få ensidige skridt og i alt for høj grad har ladet sig koste rundt af de store her i verden. Vi mener, at der er brug for, at Danmark og andre små stater tager ensidige skridt. Vi har oplevet forhandlinger mellem supermagterne og magtblokkene om nedrustning og afspænding siden midten af 1950'erne, uden at det er kommet til nogen som helst form for nedrustning, tværtimod: oprustningen er gået hurtigere og hurtigere i

alle disse år, mens der er blevet forhandlet, og afspændingsperioderne har været ganske kortvarige. Hvordan kan man blive ved med at sætte sin lid hertil? Jeg forstår det ikke.

Derfor mener jeg, at ensidige skridt er nødvendige, og jeg erkender klart, at den dagsorden, som VS og SF har foreslået, er udtryk for, at Danmark bør tage et ensidigt skridt. Naturligvis vil vi dermed opmuntre andre stater til at tage ensidige skridt. Jeg sagde i mit oplæg, at stormagterne hverken i den ene eller den anden lejr vil komme til positive resultater i deres langvarige forhandlinger, når de endelig finder sted, medmindre de provokeres nedefra. Danmark er i den forstand nede, og det er sådanne provokationer, jeg mener vi skal udøve.

Må jeg i øvrigt sige, at hr. Lasse Budtz, da vi diskuterede den dagsorden, der blev vedtaget den 3. maj – det var den 2. maj ifølge Folketingstidende 1983–84, 2. samling sp. 5325 – sagde:

»Men det er klart, at vores medlemskab ...«, underforstået af NATO, »... ikke kan hindre, at et folketingsflertal beslutter sig for, at Danmark tager selvstændige initiativer. Jeg kan da ikke stå her og afvise, at det vil være umuligt at oprette en nordisk zone isoleret.«

Det var det, der var til debat dengang. Hr. Lasse Budtz sagde videre:

»Jeg vil i øvrigt mene, at kunne en nordisk zone oprettes alene, ville det sætte så meget i gang, at det ville være utrolig værdifuldt.«

100 pct. enig, men jeg er 100 pct. uenig med udenrigsministeren, som vil have det hele ind i en større sammenhæng, som vil have det hele gjort afhængigt af stormagtsforhandlinger, blokforhandlinger osv., og som afviser selvstændige og ensidige danske skridt.

Nu vil jeg da godt vide, hvordan udenrigsministeren og hr. Lasse Budtz har det med hinanden, for her har hr. Lasse Budtz sagt én ting, udenrigsministeren siger noget andet og har en anden holdning. Det kan godt virke noget forvirrende på offentligheden.

Jeg vil godt sige til sidst om den dagsorden, jeg har foreslået, at jeg på baggrund af den kongres i socialdemokratiet, der har fundet sted, ikke begriber indvendingerne. Danmark svigter ikke de nordiske lande, men foretager en indgang til det, der kan blive til en nordisk atomvåbenfri zone. Selve zonen